

**FUNDACJA
BATOREGO**

IM. STEFANA

ul. Sapieżyńska 10a
00-215 Warszawa
tel. 22 536 02 00
fax 22 536 02 20
batory@batory.org.pl
www.batory.org.pl

Projekt
finansowany
przez Komisję
Europejską

Warszawa, dnia 26 marca 2019 r.

Szanowny Pan
Jerzy Kwieciński
Minister Inwestycji i Rozwoju

Wniosek z art. 241 Kodeksu Postępowania Administracyjnego

(dot. realizacji robót na tzw. „zgłoszenie”

w projektach budowlanych objętych oceną oddziaływania na środowisko)

Fundacja im. Stefana Batorego od 2015 r., we współpracy z Ministerstwem Inwestycji i Rozwoju (a wcześniej z Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju), PKP Polskimi Liniami Kolejowymi SA oraz Transparency International prowadzi pilotaż tzw. „paktu uczciwości” (ang. integrity pact, więcej informacji na stronie paktuczciwosci.pl). Jest to projekt finansowany ze środków Komisji Europejskiej, realizowany w jedenastu państwach członkowskich (w tym w Polsce). Polega on na wypracowaniu i teście specjalnych porozumień (paktów) między zamawiającymi, wykonawcami i organizacjami społecznymi, których celem jest poprawa przejrzystości i standardów realizacji zamówień publicznych. Kluczowym elementem Paktu jest umożliwienie zewnętrznemu, społecznemu obserwatorowi (w tym przypadku Fundacji) prowadzenie monitoringu wybranej inwestycji – od chwili rozpoczęcia prac na przetargiem, docelowo aż do zakończenia inwestycji. Monitorowaniem w Polsce została objęta modernizacja linii kolejowej nr 1 na odcinku Częstochowa-Zawiercie, która obecnie znajduje się w fazie realizacji. Wartość 468 mln złotych inwestycja została dofinansowana ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Elementem pilotażu jest identyfikacja i sygnalizowanie problemów dotyczących nie tylko konkretnej, obserwowanej inwestycji, ale też kwestii bardziej ogólnych, związanych np. z sytuacją na rynku zamówień publicznych, czy działaniem prawa.

W związku z prowadzoną obserwacją projektu objętego paktem, ale także po szerszym rozpoznaniu problemów przy podobnych inwestycjach, sygnalizujemy Panu Ministrowi dwa powiązane ze sobą problemy, które w naszej ocenie mają charakter systemowy i wymagają reakcji z poziomu Ministerstwa.

Zauważamy ogromne przeciążenie urzędów wojewódzkich wydających decyzje dla inwestycji kolejowych (a także innych) oraz brak kompetentnych pracowników zdolnych do prawidłowych ocen wniosków o pozwolenie na budowę. Jest to przyczyną znaczących opóźnień w realizacji inwestycji, ale też czynnikiem, który zmusza zarówno zamawiających, jak i wykonawców do poszukiwania dróg obchodzenia barier administracyjnych, ale też jak nam się zdaje obowiązującego prawa.

Z tym właśnie wiąże się drugi, kluczowy problem, tj. nadużywanie formuły realizacji robót budowlanych na tzw. „zgłoszenie”. Z naszej obserwacji wynika, że instytucja zgłoszenia robót budowlanych jest nagminnie stosowana w sytuacjach, gdy ustawowym wymogiem jest uzyskanie pozwolenia na budowę (dotyczy to również monitorowanego przez nas zamówienia). Dzieje się tak w głównie w sytuacji, gdy np. z powodu opóźnień na innych etapach inwestycji dalsze oczekiwanie na pozwolenie nie jest niemożliwe. Dodatkowo kwestia terminów wydawania pozwoleń na budowę jest w naszej ocenie niedoprecyzowana w przepisach. To często jest wykorzystywane przez urzędników do wydłużania postępowań, a wykonawców i zamawiających skłania do obchodzenia obowiązujących przepisów.

W związku z powyższym zwracamy się do Pana z wnioskiem o:

1. informację czy opisany wyżej problem jest Panu znany, a jeśli tak to w jaki sposób analizowało go Ministerstwo, co ustaliło i jakie kroki podjęto lub zamierza się podjąć;
2. jeśli opisany problem nie jest Panu znany prosimy o informację, czy Ministerstwo podejmie się jego analizy, w tym w szczególności, czy Ministerstwo rozważy:
 - a. zmiany w przepisach prawa zmierzające do szerszego dopuszczenia robót „na zgłoszenie”, czy też ograniczenia możliwości zastosowania tej formuły;
 - b. wzmocnienie potencjału urzędów wojewódzkich w zakresie prowadzenia postępowań w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego i wydawania pozwoleń na budowę;
 - c. przeniesienie części odpowiedzialności za uzyskiwanie decyzji lokalizacyjnych i pozwoleń na budowę na zamawiających;
3. zbiorczą informację na temat czasu (w szczególności opóźnień) rozpatrywania wniosków o pozwolenia na budowę dla projektów kolejowych realizowanych w ramach Krajowego Programu Kolejowego.

UZASADNIENIE

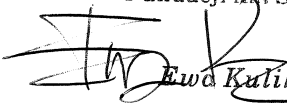
Zgodnie z art. 29 ust 3 ustawy Prawo budowlane, uzyskanie decyzji pozwolenia na budowę jest obligatoryjne dla przedsięwzięć, które wymagają przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko lub przeprowadzenia oceny oddziaływania na obszar Natura 2000, zgodnie z art. 59 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Monitorowany przez Fundację projekt kolejowy jako przedsięwzięcie, które może potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko wymagał takiej oceny na podstawie art. 63 ust. 1 ustawy o ocenach oddziaływania na środowisko (podobnie jak większość projektów realizowanych w ramach Krajowego Programu Kolejowego).

Mimo wydania oceny oddziaływania na środowisko dla projektu, od września 2018 r. Wykonawca prowadzi roboty na tzw. „zgłoszenie”, choć nie uzyskał pozwoleń na budowę. Dzieje się to za wiedzą i zgodą Zamawiającego oraz Inżyniera Projektu. Odnotowaliśmy też, że Wykonawca dokonując zgłoszeń robót budowlanych organom administracji architektoniczno-budowlanej nie informował o wydanej dla inwestycji ocenie oddziaływania na środowisk. Organ przyjmujący zgłoszenie nie miał więc pełnej wiedzy o uwarunkowaniach realizacji tej inwestycji. Fundacja o tej sytuacji informowała już Centrum Unijnych Projektów Transportowych oraz Departament Programów Infrastrukturalnych Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju. Do tej pory jednak organy te nie zareagowały. Jednocześnie termin uzyskania ostatecznych decyzji o pozwoleniach na budowę cały czas ulega przesunięciu, co zdaniem Wykonawcy jest skutkiem opieszałości urzędów i braku wszczęcia procedury przez urząd. Wykonawca złożył już do Zamawiającego m.in. powiadomienie o roszczeniu dotyczącym bezczynności Wojewody Śląskiego w toku postępowania o

ustalenie lokalizacji celu publicznego. Odbieramy sygnały z rynku, że opisane wyżej problemy nie dotyczą tylko tego monitorowanego kontraktu, ale występują też przy innych projektach kolejowych i drogowych.

Sytuacja ta w pełni wyczerpuje przesłanki art. 241 Kodeksu postępowania administracyjnego i uzasadnia złożenie wniosku. Jest bowiem symptomem problemów z organizacją i prowadzeniem inwestycji publicznych o dużej wartości i znaczeniu dla społeczeństwa. Zdaje się wynikać z wadliwych przepisów. A jej konsekwencją mogą być nadużycia i zagrożenie dla bezpieczeństwa publicznego.

Z wyrazami szacunku,

D Y R E K T O R
Fundacji im. Stefana Batorego

Ewa Kulik-Bielińska
Dyrektorka Fundacji im. Stefana Batorego

Mikołaj Cześnik
Członek Zarządu Fundacji im. Stefana Batorego